

DET KONGELIGE ARBEIDS-
OG ADMINISTRASJONSDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 101

(2002–2003)

Om lov om endring i lov 20. desember 2002 nr. 88 om endringer i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv.

*Tilråding fra Arbeids- og administrasjonsdepartementet av 13. juni 2003,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Bondevik II)*

1 Bakgrunn

Med bakgrunn blant annet i henvendelse fra EFTAs overvåkningsorgan (ESA), fremmet Arbeids- og administrasjonsdepartementet for Stortinget Ot. prp. nr. 13 (2002–2003), med forslag til lov om endring av lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv (statsforetaksloven). Denne ble vedtatt av Stortinget som lov 20. desember 2002 nr. 88, som trådte i kraft 1. januar 2003. I og med ikrafttredelsen av lov 20. desember 2002 nr. 88 om endringer i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv, ble bestemmelsene i statsforetaksloven §§ 51 og 53, som innebar at staten hadde ansvaret for statsforetakenes forpliktelser ved oppløsning av foretaket, opphevet. Videre ble bestemmelsen i statsforetaksloven § 4 annet ledd, som sa at gjeldsforhandlinger eller konkurs ikke kunne åpnes i et statsforetak opphevet. Det ble også foretatt visse andre justeringer av loven. Departementet la til grunn at disse endringene ville fjerne det påståtte konkurransefortrinnet statsforetakene hadde etter statsforetaksloven, og at loven dermed var bragt i samsvar med EØS-avtalens art. 61 nr. 1 om statsstøtte, og i samsvar med ESAs oppfatning av loven. Det ble foreslått at statens ansvar etter dagjeldende statsforetakslov ble erstattet med et begrenset deltageransvar, etter modell av lov 13. juni 1997 nr. 44 om aksjeselskaper.

2 ESAs vurdering av overgangsbestemmelsene i lov 20. desember 2003 nr. 88 om endringer i statsforetaksloven

EØS-avtalens artikkel 61 forbyr støtte gitt av statsmidler i enhver form som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak, forutsatt at den påvirker samhandelen mellom avtalepartene. Endringene i statsforetaksloven fjernet støtteelementet for forpliktelser oppstått etter 1. januar 2003. Når det gjelder overgangsordningene for de forpliktelsene som eksisterte før 1. januar 2003, har ESA henvendt seg til norske myndigheter og uttrykt tvil om disse i tilstrekkelig grad er i samsvar med statsstøttereglene i EØS-avtalens artikkel 61. ESA har etter dette fremmet forslag til formålstjenlige tiltak overfor Norge. ESA har gitt en frist til 31. juli 2003 for å endre statsforetakslovens overgangsbestemmelser, slik at det statlige garantiansvaret for andre forpliktelser enn konkrete låneavtaler oppheves. Norge har akseptert forslaget til formålstjenlige tiltak overfor ESA. Norge har også akseptert fristen for å foreta de nødvendige endringene i statsforetaksloven, men har tatt et forbehold i forhold til når saken vil bli behandlet i Stortinget.

ESA har også gitt uttrykk for at garantipremien for de lån staten fortsatt garanterer for, må være be-

regnet for hvert enkelt lån og ikke sjablongmessig for selskapenes låneportefølje.

3 Departementets forslag

Norske myndigheter har overfor ESA bekreftet at forslaget til formålstjenlige tiltak aksepteres, og redegjort for hvilke forslag som vil bli fremmet for å bringe loven i samsvar med EØS-avtalens bestemmelser om statsstøtte.

3.1 Høring

Alle sider ved spørsmålet om opphevelse av statens garantiansvar for statsforetakenes forpliktelser, var til alminnelig høring høsten 2002. Den foreliggende Ot.prp. innebærer en justering av overgangsbestemmelsene i lov 20. desember 2002 nr. 88. Da spørsmålet om opphevelse av det statlige garantiansvaret i statsforetak nylig har vært til alminnelig høring, har departementet ikke funnet grunn til å sende spørsmålet til alminnelig høring på ny i forbindelse med det foreliggende forslaget til justeringer i lovens overgangsbestemmelser.

I forbindelse med vurderingen av ESAs forslag til formålstjenlige tiltak, har imidlertid samtlige departementer som er eiere av statsforetak, statsforetakene, samt Regjeringsadvokaten, vært kontaktet for vurderinger av forslaget om å endre overgangsbestemmelsene når det gjelder statens garantier for andre forpliktelser enn konkrete låneavtaler.

3.2 Beregning av garantipremie

Eierdepartementene til de statsforetak som har lån med statsgaranti, har vurdert ESAs krav om at det må beregnes en garantipremie for hvert enkelt lån, og ikke sjablonmessig for hvert selskaps låneportefølje. Eierdepartementene er kommet til at det i forhold til konkrete låneavtaler, herunder derivatkontrakter, er praktisk mulig å beregne en markedspremie for hvert enkelt lån. Det er i revidert nasjonalbudsjett for 2003, lagt fram konkrete forslag til beregning av garantipremien knyttet til det enkelte statsforetaks lån, gjeldende fra 1. januar 2003.

3.3 Garantiordningen for andre forpliktelser enn konkrete låneavtaler

ESA har overfor Norge gitt uttrykk for usikkerhet for hvorvidt det er mulig å beregne en markedspris for garantier som er knyttet til andre forpliktelser enn lån. Eierdepartementene har foretatt en fornyet vurdering, og kommet til at andre forpliktelser enn konkrete låneavtaler, som er inngått før 1. januar 2003, ikke behøver å bli dekket av den statlige garantiordningen. Begrepet «konkrete låneavtaler» omfatter også derivatkontrakter knyttet til konkrete låneavtaler som er lagt inn i grunnlaget for beregningen av den garantipremie selskapet skal betale. Eksempler på andre forpliktelser enn konkrete låneavtaler er samarbeidsavtaler, leveranseavtaler, leasingkontrakter, leiekontrakter og varekreditter.

Regjeringen foreslår på denne bakgrunn å endre overgangsbestemmelsene, slik at det gis eksplisitt uttrykk for at staten ikke er ansvarlig for forpliktelser som gjelder annet enn konkrete låneavtaler herunder derivatkontrakter knyttet til konkrete låneavtaler, selv om disse er inngått før loven trer i kraft.

4 Administrative og økonomiske konsekvenser

Endringene i overgangsbestemmelsene antas ikke å få administrative eller økonomiske konsekvenser for statsforvaltningen. De økonomiske konsekvensene for statsforetakene antas ikke å være store, men er vanskelig å anslå med nøyaktighet.

Arbeids- og administrasjonsdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endring i lov 20. desember 2002 nr. 88 om endringer i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv.

Om lov om endring i lov 20. desember 2002 nr. 88 om endringer i lov 30. august nr. 71 om statsforetak mv.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endring i lov 20. desember 2002 nr. 88 om endringer i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv., i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag

til lov om endring i lov 20. desember 2002 nr. 88 om endringer i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak mv.

I lov 20. desember 2002 nr. 88 om endring i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak gjøres følgende endring:

I

I lov 20. desember 2002 nr. 88 om endring i lov 30. august 1991 nr. 71 om statsforetak skal avsnitt III nr. 2 første ledd lyde:

For *konkrete låneforpliktelser* som statsforetakene har pådratt seg før *1. januar 2003*, er statens an-

svar etter § 53 første ledd første punktum, ikke begrenset til det staten har mottatt ved oppløsningen av foretaket. Staten hefter også for slike forpliktelser som ikke blir dekket gjennom en konkurs eller *tvangsakkord*.

II

Loven trer i kraft straks.
